

Hämeen ELY-keskus

29. 12. 2014

HAMELY/

MMM	Dnro 495/031/2014
Mavi	Dnro 3592/52/2014
Evira	Dnro 4757/0000/2014
Tukes	Dnro 4549/724/2014



HÄMEEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN TOIMINNALLINEN TULOS- SOPIMUS MAA- JA METSÄTALOUSHUOLTO- JA METSÄTALOUSHUOLTO- JA METSÄTALOUSHUOLTO- MINISTERIÖN TOIMIALAN TEHTÄVISTÄ VUODELLE 2015

Maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosasto (MMM/LVO), Maaseutuvirasto (Mavi), Elin-
tarviketurvallisuusvirasto (Evira), Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ja Hämeen elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) ovat tehneet seuraavan toiminnallisen tulossopimuksen
vuodelle 2015. Sopimus tarkentaa ja täydentää ELY-keskuksen strategisessa tulossopimuksessa
sovittuja tavoitteita. ELY -keskus sitoutuu toteuttamaan tässä sopimuksessa sovitut tulostavoitteet.

Jos sopimusosapuolten toimintaan kohdistuu ennakoimattomia tai suuria muutoksia, jotka vaaran-
tavat tässä sopimuksessa sovittujen tavoitteiden ja palvelujen hoitamisen, sopimusosapuolet neu-
vottelevat viipymättä voimavarojen suuntaamisesta sekä palvelujen priorisoinnista.

TOIMINNALLISET TULOSTAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

ELY-keskuksen Mavin, Eviran ja Tukesin toimialueisen tehtävien toiminnalliset tulostavoitteet on
esitetty liitteessä 1. Niiden toteutumisen seurataan seuraavasti.

- Tavoitteiden toteutumista tarkastellaan ja raportoidaan syksyllä vuonna 2015 tulosneuvottelu-
jen yhteydessä. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan lopullisesti 31.12.2015 tilanteen mukai-
sena tai vuonna 2016 sen jälkeen, kun lopulliset vuoden 2015 toteumatiedot on raportoitu.
- ELY-keskus raportoi tavoitteiden toteutumisesta koko vuoden 2015 osalta ohjaavan tahon
ohjeistuksen mukaisesti sekä lisäksi vuoden 2015 toimintakertomuksessaan.
- Maaseutuviraston ohjaamien valvontojen toteutumista seurataan tavoitteittain 30.4., 15.5. ja
15.11.2015 tilanteen mukaisena. Maaseutuvirasto seuraa käsittelyaikataivoitteiden toteutumista
lisäksi 31.5.2015 tilanteen mukaisena. ELY-keskus voi seurata tavoitteiden toteutumista
HankeDW -raporttien avulla. Tiedot HankeDW -raportteihin päivitetään kuukausittain.

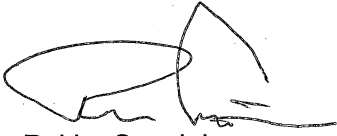
ELY-keskuksen luonnonvaratehtävien toiminnalliset tulostavoitteet on esitetty liitteessä 2. Niiden
toteutumisen seurataan seuraavasti.

- ELY-keskus ilmoittaa 26.6.2015 mennessä mahdollisista poikkeamista luonnonvaratehtävien
tulostavoitteiden toteutumisesta. Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vuoden 2016
tulossuunnittelun yhteydessä.
- Kalatalouden EU-valvonnan tavoitteiden toteutumista seurataan KAKE -tietojärjestelmään
tallennettujen suoritteiden avulla.

ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on laadittu 2 kappaletta, yksi ELY-keskukselle ja yksi yhteinen allekirjoitettu tulos-sopimus ohjaaville tahoille.

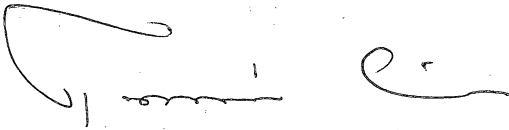
Sopimus perustuu 27.10., 13.11. ja 19.11.2014 käytyihin tulosneuvotteluihin



Pekka Savolainen
Ylijohtaja, E-vastuualueen johtaja
Hämeen ELY-keskus



Juha Ojala
Ylijohtaja
Luonnonvaraosasto
Maa- ja metsätalousministeriö



Tommi Muilu
Y-vastuualueen johtaja
Hämeen ELY-keskus



Matti Aho
Pääjohtaja
Elintarviketurvallisuusvirasto Evira



Kari Kivikko
Maaseutu- ja energiayksikön päällikkö
Hämeen ELY-keskus



Leena Tenhola
Ylijohtaja
Maaseutuvirasto



Kimmo Peltonen
Pääjohtaja
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

- Liitteet
1. ELY-keskuksen toiminnallinen tulossopimusesitys Mavin, Eviran ja Tukesin toimi-alueilla vuodelle 2015
 2. ELY-keskuksen luonnonvaratehtävien toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2015

Mavi Dnro 3592/52/2014
Evira Dnro 4757/0000/2014
Tukes Dnro 4549/724/2014

Liite 1

Hämeen

ELY-KESKUKSEN TOIMINNALLINEN TULOSSOPIMUSESITYS VUONNELLE 2015

MAATALOUDEN JA MAASEUDUN KEHITTÄMISEN TEHTÄVISSÄ

**1. ELY-KESKUKSEN TOIMINNALLISET PAINOTUKSET
VUONNA 2015**

- Tukien maksaminen ajallaan ja oikein perustein
- Uuden ohjelmakauden aktiivinen käynnistäminen
- Biotalouskehittäminen
- Maaseudun yritystoiminnan ja maatalouden investointien aktivointi

ELY-keskuksen esitys toiminnalliseksi tulossopimukseksi

2. Strategia-asiakirjan ja ELY –keskuksen strategisen tulossopimusesityksen painopisteiden sekä valtion talousarvion vaikuttavuustavoitteiden huomioonottaminen vuonna 2015 ELY-keskuksen toiminnassa maatalouden ja maaseudun kehittämisen tehtävissä

(ks. ohjeen liite 2).

Strategiset painotukset	ELY -keskuksen kuvaus toimenpiteistä	Ohjaavien tahojen kommentit
Alueen elinvoimaisuus	<ul style="list-style-type: none"> • Hämeessä on paljon jalostavaa elintarviketaloutta sekä elinvoimaista maataloutta. Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin laskelman mukaan Kanta-Hämeessä elintarviketeollisuuden BKT on yhteensä 666,7 milj. euroa, mikä muodostaa 12,17 % alueen BKT:stä. Vastaavasti Päijät-Hämeessä elintarviketeollisuuden BKT on yhteensä 824,5 milj. euroa, mikä muodostaa 13,15 % alueen BKT:stä. Vain Etelä-Pohjanmaalla alueen elintarviketeollisuuden osuus (25,37 %) on suurempi, mutta elintarviketeollisuuden BKT (1326,22 milj. euroa) on Etelä-Pohjanmaallakin hyvin lähellä Hämeen maakuntien yhteenlaskettua arvoa. Varmistetaan elintarviketeollisuuden raaka-ainetuotannon kilpailukyyn turvaaminen sekä edistetään paikallisiin, puhtaisiin raaka-aineisiin perustuvaa lähi- ja luomuruoan tuotantoa ja käyttöä yhdessä teollisuuden ja sidosryhmien kanssa (mm. Viking Malt, Fazer Mylly, Valio, Hämeenlinnan Osuusmeijeri, LSO, Kankaisten öljykasvit, MTK Häme, ProAgria Etelä-Suomi, MTT, Hämeen ammattikorkeakoulu, Koulutuskeskus Salpaus). • Maaseutuohjelman yritys- ja hanketuilla edistetään biotalouden kehitystä. Hämeen ELY-keskuksessa biotalous on nähty myös yhtenä poikkihallinnollista yhteistyötä vaativana kehittämiskohteena. Hämeen alueelle laaditun selvityksen (Ramboll joulukuu 2013) (ks. tarkemmin https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/94694/129%202013.pdf?sequence=2) mukaan biotalousliiketoiminnan kehittämiseksi Hämeessä olisi tehtävä seuraavia toimenpiteitä. <ol style="list-style-type: none"> 1. Biomassojen kattavampi ja tehokkaampi hyödyntäminen <ul style="list-style-type: none"> • Metsä- ja peltobiomassa • Jätteet, tähteet ja sivuvirrat 2. Julkisten toimijoiden aktivoituminen biotalouden edistäjänä <ul style="list-style-type: none"> • Tietoa uusien ratkaisujen käyttöönoton vaikutuksista ja hyödyistä • Kuntien hankintapolitiikan kehittäminen 	<p><i>Esityksen kohdassa 1 esitetyt alueelliset toiminnalliset painotukset ovat linjassa MMM:n strategian, talousarvion vaikuttavuustavoitteiden sekä Mavin ohjaustavoitteiden kanssa.</i></p> <p><i>Alueen elinvoimaisuutta kuvaavat toimenpiteet ovat erinomaisen konkreettisia ja linjassa liitteessä 2 kuvattujen MMM:n hallinnonalan valtion talousarvion vaikuttavuustavoitteiden ja ELY-keskusten strategia-asiakirjassa esitettyjen tavoitteiden kanssa.</i></p> <p><i>ELY-keskus on ottanut erinomaisen hyvin huomioon hallinnonalan biotalouden kehittämistavoitteet ja toteuttaa siihen liittyviä toimenpiteitä.</i></p>

- Kunta- ja kaupunkiseudut kehitysalustoiksi
- 3. Ennakointi biotalouden mahdollisuuksien varhaiseen tunnistamiseen
- 4. Alustojen ja verkostoitumisen edistäminen
- 5. Toimialarajat ylittäviä yhteistyöalustoja ja testausalustoja ja niille rahoitusmalleja
- 6. Pk-yritykset mukaan verkostoihin

- Hyödynnetään Hämeen runsaita luonnonvaroja kehittämällä uutta, luonnonvarojen kestävään käyttöön pohjautuvaa biomassaperäistä liiketoimintaa ja bioenergian tuotantoa ja edistetään niiden käyttöä. Maaseutuohjelman painopisteenä on myös biotalouden yhteenliittymien vahvistaminen sekä alueen luonnonvarojen hyödyntämisen myös pääkaupunkiseudun tarpeisiin. Maaseutuyrityksiä aktivoidaan osallistumaan biotalouden kokeiluhankkeisiin sekä uusiin innovaatioihin. Suurin merkitys on uusien bioenergiaan liittyvien investointien käynnistämällä ja aktivoimisella. Alueella on vireillä myös Hattulaan merkittävä bioenergian terminaali- ja jalostuslaitos, mutta hankkeen toteutumiseen vaikuttavat myös pääkaupunkiseudun energiaratkaisut.
- Hyvä ympäristö on edellytys viihtyisän ja elinvoimaisen maaseudun kehittämiseksi ja hyödyntämiselle. Hämeen maaseutualueista suuri osa kuuluu kaupungin läheiseen maaseutuun, joka mm. tuoreen kyselytutkimuksen perusteella vastaisi parhaiten nuorten unelmia hyvästä asuinpaikasta. Hämeessä on myös ydinmaaseutuun kuuluvia alueita, joiden väestökehitys on ollut negatiivinen ja joiden kehitykseen pyritään erityisesti vaikuttamaan maaseutuohjelman hanke- ja yritys- tuilla. Säilytetään arvokas kulttuurimaisema ja edistetään Hämeen vetovoimaa viihtyisänä asumisen ja yrittämisen toimintaympäristönä pitämällä maaseututajamat ja kylät asuttuina sekä pellot viljelyksessä hyödyntämällä maatalouden tukijärjestelmiä ja maaseudun hankerahoitusta. Maaseudun asumispalveluiden kehittämisessä tuetaan kylärakenteen ja yhteisöllisen toiminnan vahvistamista sekä haja-asutusalueiden työpaikkatarjontaa yhdessä toimintaryhmien kanssa.
- Jatketaan toimenpiteitä maaseudun keskitetyn vesihuollon ja jätevesihuollon parantamiseksi sekä laajakaistahankkeiden edistämiseksi.
- Hyödynnetään uuden ohjelmakauden ympäristökorvausjärjestelmän mahdollisuudet erityisesti vesiensuojelun edistämiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Yhdessä sidosryhmien sekä Vesijärvisäätiön ja Vanajavesikeskuksen kanssa toimitaan maatalouden ja haja-asutuksen vesistökuormittavuuden vähentämiseksi. Vuonna 2015 panostetaan uuden ohjelmakauden tukijärjestelmien viestintään, jotta viljelijät saavat riittävästi tietoa uudesta järjestelmästä. Erityi-

	sesti lisätään luomu- ja kosteikkosopimusten pinta-aloja ja vaikuttavuutta herkillä alueilla.	
Elinkeinoelämän menestystekijät	<ul style="list-style-type: none"> • Hämeen alueellisessa maaseutusuunnitelmassa 2014-2020 on 4 painopistettä <ol style="list-style-type: none"> 1. Ruokaketju 2. Metsä- ja puutuoteala, metsästä saatava energia ja muu metsään liittyvä yritystoiminta 3. Matkailu ja siihen liittyvä palveluliiketoiminta 4. Asuminen • Vuoden 2015 hankehaku tullaan kohdistamaan em. painopisteisiin ottaen lisäksi huomioon maaseutusuunnitelman kaksi läpikäyvästä teemaa (biotalous ja yrittäjyys). Lisäksi hankehaussa tullaan painottamaan yhteensovittua valtakunnallisten koordinaatiohankkeiden kanssa. • Maaseutuohjelman varoista noin puolet suunnataan yritystoiminnan kehittämiseen. Erityisiä kehittämiskohteita ovat maaseudun vahvuuksiin perustuva yritystoiminta, mm. matkailuun, palveluliiketoimintaan, hevostalouteen, uusiutuvaan energiaan, urakointiin, alihankintayrittäjyyteen ja puhtaaseen lähiruokaan kohdentuvat investoinnit. Hämeen rikasta kulttuuriperintöä ja monipuolista kulttuuriympäristöä hyödynnetään alueellisena yritystoiminnan kehittämisen voimavarana. • Edistetään yritysten sukupolven- ja omistajanvaihdoksia neuvonnassa ja koulutustilaisuuksissa sekä hanketoiminnassa. • Maataloudessa tavoitteena on alueen tuotantovolyymien säilyttäminen nykyisellä tasolla. Tämä edellyttää tulevina vuosina merkittäviä investointeja erityisesti maidontuotantoon, sikatalouteen ja kasvinviljelyyn. Alkutuotannon jatkuvuuden turvaamiseksi edistetään tilojen yhteistoimintaa, kehittämistä, luomutuotantoa ja investointeja. Samoin edistetään maatalousyrittäjien liiketoimintaosaamista ja johtamistaitoja sekä ympäristöosaamista. Hyödynnetään hämäläisiä luonnonvaroja kestävä kehityksen mukaisesti vahvistamalla yhteistyötä mm. elintarviketalouden, jätealan toimijoiden, energiasektorin, metsäsektorin, tutkimuksen ja opetuksen kanssa. Tehostetaan energian ja materiaalien kiertoa siten, että kaikki käytettävissä olevat ainesosat otetaan hyötykäyttöön ja palautetaan alkutuotantoon. • Parannetaan alueen energiaomavaraisuutta yhteistyössä sidosryhmien kanssa lisäämällä paikallisten kestävien energialähteiden käyttöä (metsäenergia, peltoenergia, jätteet ja biokaasu sekä tuulivoima). Kohdennetaan osaamista ja tek- 	<p><i>Elinkeinoelämän menestystekijöitä kuvaavat hyvin konkreettiset toimenpiteet ovat linjassa liitteessä 2 kuvattujen MMM:n hallinnonalan valtion talousarvion vaikuttavuustavoitteiden ja ELY-keskusten strategia-asiakirjassa esitettyjen tavoitteiden kanssa.</i></p>

	<p>nologiakehitystä Hämeen uusiutuvien luonnonvarojen energiatehokkaaseen ja kestävään hyödyntämiseen haittavaikutukset ennakolta välttämällä. Kehitetään aineeseen, mm. biomassaan ja kierrätyskelvottomaan jätteeseen, sidotun energian muuttamista sähköksi ja lämmöksi ottaen huomioon haitallisten päästöjen minimoinnin. Nostetaan bioenergian korjuuketjun tuottavuutta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edistetään energian säästöä, tuotannon ja kulutuksen siirtymistä aineellisista aineettomiin tuotteisiin ja palveluihin sekä materiaali- ja energiatehokkuutta kaikessa toiminnassa. Kannustetaan energian säästöön tiedotusta lisäämällä ja tarjoamalla tukirahoitusta. 	
Väestön hyvinvointi	<ul style="list-style-type: none"> • Edistetään käytettävissä olevilla maaseutuohjelman toimenpiteillä kestävästi tuotetun lähi- ja luomuruoan tuotantoa, käyttöä ammattikeittiöissä sekä tarjontaa päivittäistavarakaupassa. • Varmistetaan maatalouden tuotantopanosten sekä elintarvikkeiden raaka-aineiden hyvä laatu ja turvallisuus sekä jäljitettävyyden tuotantopaikkojen ja tuotteiden riittävä ja asianmukaisilla tarkastuksilla. Samalla varmistetaan kasvinterveyden hyvän tilanteen säilyminen. Varaudutaan myös äkillisiin ennakoimattomiin tehtäviin. • Säilytetään elinympäristö hyvänä ja viihtyisenä sekä parannetaan maaseudun asukkaiden hyvinvointia ja elinolosuhteita (mm. palvelut, harrastusmahdollisuudet ja yhteisöllisyys) yhteistyössä toimintaryhmien kanssa Leader – toimintatapa noudattaen. 	<i>Toimenpiteet ovat linjassa liitteenä 2 kuvattujen MMM:n hallinnonalan valtion talousarvion vaikuttavuustavoitteiden ja ELY-keskusten strategia-asiakirjassa esitettyjen tavoitteiden kanssa.</i>
ELY -keskusten toiminnan kehittäminen	<p>ELY-keskuksissa on käynnistetty yt-neuvottelut 16.9.2014. Neuvottelujen tulos ei ole vielä tiedossa, mutta neuvotteluprosessi vaikuttaa myös maaseututehtävien osalta toimintojen järjestämiseen. Neuvottelujen aikana tehdään ratkaisuja tehtävien priorisoinneista. Samoin toimintatapoja uusitaan sekä palvelu- ja tukiprosesseja sähköistetään. Alueiden välistä yhteistyötä lisätään.</p>	<i>Hämeen ELY-keskus on toimeenpannut erinomaisesti keskeiset tukijärjestelmät. On hyvä, että toimintatapoja ja prosesseja kehitetään edelleen sähköisessä asiainnissa ja yhteistyötä lisätään alueiden välillä.</i>
Muut esille nostettavat asiat	<p>Yhteistyö MMM:n, Mavin, Eviran ja Tukesin kanssa on sujunut hyvin. Hämeellä ei ole tarvetta erillisneuvotteluihin, mutta ELY-keskusten yhteisenä huolena on resurssien riittävyys maaseututehtävissä tulevana vuosina.</p>	

3. ELY-keskuksen toimenpiteet mm. alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman ja CAP-uudistuksen toimeenpanon edistämiseksi vuonna 2015		
Toiminnallinen tulostavoite	ELY -keskuksen kuvaus toimenpiteistä	Ohjaavien tahojen kommentit
Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2007-2013 alueellisen suunnitelman toimeenpanoon liittyvät painopisteet vuodelle 2015, jotka edistävät ohjelman tavoitteiden toteutumista täysimääräisesti (esim. maksamisen ja ohjelman sulkemisen edistäminen)	Hämeen ELY-keskus on hoitanut koko ohjelmakauden ajan maaseuturahaston maksatukset ripeästi. Myös tällä hetkellä sidonnoista on maksettu keskimääräistä suurempi osuus. ELY-keskus on rekrytoinut ohjelmakauden lopulla maksatuksiin lisähenkilöstöä, jotta vuoden 2015 maksatukset voidaan hoitaa asetetuissa määräajoissa. Ohjelman hankkeiden toteutukseen on mahdollista myöntää toteutusai- kaa myös vuoden 2015 alkukuukausiin, mutta työtilanteen johdosta jatko- aika hakemuksia tarkastellaan tapauskohtaisesti. Jatkoaikoihin suhtaudu- taan hyvin pidättyväisesti. Myös muut ohjelman sulkemiseen liittyvät toimenpiteet tehdään annetuissa määräajoissa.	<i>Ohjelman sulkemiseen ja käynnissä olevien hankkeiden loppuunsaattamiseen ja maksujen toteutumiseen kiinnitetään riittävästi huomiota. On hyvä, että jatkoaikahakemuksia tarkkaillaan kriittisesti. Jatkoaikaa ei ole tarpeen myöntää, ellei hankkeen toteuttaminen sitä ehdottomasti vaadi. Asiaa on hyvä seurata myös ELY-keskuksen resurssinäkökulmasta.</i>
Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma 2014-2020: <ul style="list-style-type: none"> sähköisen asiointin edistäminen: ELYjen kautta sähköisesti haettavien tukien edistäminen, mm. viestinnän, markkinoinnin ja koulutuksen keinoin. toiminnan aktivointi muu ohjelmaviestintä alueella 	Hämeen ELY-keskus järjestää uuden ohjelmakauden toimeenpanoon liittyviä koulutustilaisuuksia, joissa annetaan käytännönläheistä koulutusta tukijärjestelmistä. Koulutustilaisuuksien järjestämisen yhteistyötahot vaihtelevat tukimuodoittain. Viljelijätukien ja maatalouden investointitukien koulutuksen järjestäjänä toimii Kasvua Hämeessä –hanketta vastaava uuden ohjelmakauden tiedonvälitystä vastaava hanke. Hanke toteutetaan yhteistyössä alueella toimivien organisaatioiden kanssa. Kouluttajina toimivat ELY-keskuksen asiantuntijoiden lisäksi neuvojat ja kuntien YTA-alueiden edustajat. Erityisenä kohteena ensi kevään tukikoulutuksissa on uuden ympäristökorvausjärjestelmän toimeenpanon edistäminen. Hanke- ja yritystukien osalta alkuvuonna järjestetään seudullisia koulutustilaisuuksia uuden ohjelmakauden mahdollisuuksista yhteistyössä LEADER-ryhmien ja mahdollisesti rakennerrahastojen kanssa. Eri rahastojen väliseen koulutusyhteistyöhön vaikuttaa myös maaseutuohjelman toteutuksen aloittamisajankohta. Erityisesti tavoitteena on maaseudun yritystoiminnan aktivointi sekä alueellista maaseutusuunnitelmaa tukevien hankkeiden käynnistäminen. Kaikissa koulutuksissa korostetaan sähköisen asiointin etuja asiakkaan näkökulmasta.	<i>Esitetyt toimenpiteet edistävät ohjelmakauden 2014-2020 toimeenpanon käynnistämistä alueella yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.</i>

	<p>Koulutusten lisäksi ELY-keskus ylläpitää ajantasaisia nettisivuja ja tarvittaessa muita sosiaalisen median kanavia erityisesti alueellisista asioista tiedotettaessa. Samoin ELY-keskus käyttää tiedotuksessa uutiskirjeitä. Tukien hakuun ja tukiehtoihin liittyvissä asioissa viitataan ensisijaisesti MMM:n, Mavin ja maaseutuverkostoyksikön ylläpitämiin palveluihin.</p> <p>Tiedotuksessa tehdään yhteistyötä mahdollisimman paljon aluetiedottajien/ hankkeiden kanssa.</p>	<p><i>On hyvä, että ELY-keskus kiinnittää erityistä huomiota ohjelmaviestintään.</i></p>
<p>CAP-uudistuksen toimeenpanossa viljelijä-tukiin liittyvien koulutusten koordinointi</p>	<p>Hämeessä viljelijätukien koulutuksia on järjestetty vuosikaudet MTK-Hämeen, neuvojien ja ELY-keskusten yhteistyönä. Koulutus on pääasiasa rahoitettu hankerahoituksella. Ensi vuoden koulutuksia on suunniteltu jatkettavan vanhalta pohjalta, koska viljelijät ovat olleet erittäin tyytyväisiä koulutusten sisältöön ja kouluttajiin ja koska kuntien YTA-alueet ovat suhtautuneet pidättyvästi ensisijaiseen koulutusvastuuseen. Asiasta on pidetty jo ensimmäiset suunnittelukokoukset, mutta toteutukseen vaikuttaa olennaisesti tiedonvälityshankkeiden käynnistysajankohta.</p>	<p><i>Esitetyt toimenpiteet edistävät CAP-uudistuksen toimeenpanoa alueella yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Yhteistyö kuntien maataloustukihallinnon YT-alueiden kanssa on hyvä vaikiinnuttaa säännölliseksi. ELY-keskuksen on toiminnassaan hyvä varautua siihen, etteivät viljelijöille suunnatut hankkeet välttämättä käynnisty alkuvuodesta. Neuvontatoimenpiteen hyödyntämisellä voidaan korvata osittain koulutushankkeiden puute.</i></p>
<p>Muut esille nostettavat asiat, mm. ELY-keskuksen tarve erillisneuvottelulle marraskuun videoneuvotteluissa</p>		

4. Kaikkia ELY-keskuksia koskevat tulostavoitteet vuodelle 2015 maatalouden ja maaseudun kehittämisen tehtävissä		
Toiminnallinen tulostavoite	ELY -keskuksen arvio tavoitteen saavuttamisesta	Ohjaavien tahojen kommentit
1. Asiakastyytyväisyys		
Maaseutuviraston ohjaamien tehtävien asiakastyytyväisyys on vähintään 4 (asteikko 1-5)	Tavoitetta voidaan pitää realistisena, jos mittausmenetelmissä ei ole tapahtumassa muutoksia. Aikaisempina vuosina toteutettuja erillisiä nimettömiä kyselyitä voidaan pitää kuitenkin arvosanojen osalta objektiivisempina.	Tavoite asetetaan.
2. Käsittelyaikatavoitteet¹		
Yritystukihakemusten käsittelyaika on enintään 60 vrk (mediaani vrk). ¹	Tavoite on saavutettavissa	Tavoite asetetaan.
Hanketukihakemusten käsittelyaika on enintään 80 vrk (mediaani vrk). ¹	Tavoite on saavutettavissa	Tavoite asetetaan.
Maksuhakemusten käsittelyaika on enintään 60 vrk (mediaani vrk). ¹	Tavoite on saavutettavissa	Tavoite asetetaan.
3. Valvonnat		
Maaseutuviraston ohjaamat kokotilavalvonnat sekä nauta- ja lypsylehmäpalkkioiden valvonnat on suoritettu täysimääräisesti 15.11.2015 mennessä. ²	Tavoite on saavutettavissa edellyttäen, että valvontaresurssit ja määrät ovat valvontasuunnitelman mukaiset.	Tavoite asetetaan.
Maaseutuviraston ohjaamat eläinten hyvinvointituen valvonnat on suoritettu 30.4.2015 sekä ympäristötuen lannoitusvalvonnat ja kasvipeitteisyysvalvonnat on suoritettu viimeistään	Tavoite on saavutettavissa	Tavoite asetetaan.

15.5.2015. ²		
Eviran valvontasuunnitelma toteutetaan täysimääräisesti.	Tavoite on saavutettavissa	Tavoite asetetaan.
Tukesin kasvinsuojeluaineiden kaupan ja käytön valvonnat toteutetaan täysimääräisesti.	Tavoite on saavutettavissa	Tavoite asetetaan.
4. Laadun ja osaamisen varmistaminen		
<p>ELY-keskus varmistaa, että sillä on käytettävissään riittävästi pätevää henkilökuntaa, jolla on tehtävään tarvittava pohjakoulutus. Osaamisen ylläpito, mm. petosten torjunnan varmistamiseksi, varmistetaan osallistumalla ohjaavien tahojen antamaan koulutukseen säännöllisesti. Lisäksi ELY-keskus osallistuu toimialueella laadun varmistamiseen ao. virastojen antaman ohjeistuksen mukaisesti.</p>	<p>Ylläpidetään osaamista osallistumalla ELY-keskuksen oman sisäisen koulutuksen lisäksi MMMn, Mavin, Eviran, Tukesin ja alan tutkimuslaitosten sekä järjestöjen järjestämään koulutukseen. Eri-tyistä huomiota kiinnitetään uuden ohjelmakauden ja uusien tukijärjestelmien toimeenpanoon, uusien henkilöiden perehdytykseen sekä määräaikaisen työntekijöiden ammattitaidon ylläpitämiseen.</p> <p>Pätevän henkilöstön riittävyys varmistetaan henkilöstösuunnitelman laatimisen yhteydessä.</p>	Tavoite asetetaan.
5. Sähköisen asioinnin edistäminen		
Hakemuksensa sähköisesti palauttaneiden maatalojen kaikki tilakohtaiset hakemustiedot, esim. valvontojen suorittamiseksi, haetaan sähköisen arkiston kautta.	Tavoite on saavutettavissa	Tavoite asetetaan.
Hyrrän kautta haettavista tukihakemuksista vähintään 50 % on sähköisiä tukihakemuksia	50	Tavoite asetetaan.
6. Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman toimeenpanoon liittyvät tavoitteet		
Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2007-2013 alueellisten valtuuksien (osa toimintalinjasta 1 ja 4 sekä toimintalinja 3 kokonaan) EU:n rahoitusosuuden maksujen osuus sidonnoista on vähintään 100 % 31.12.2015.4	97 (Tavoitteena voidaan pitää 100%, mutta todellisuudessa osa rahoitetuista hankkeista jää toteutumatta täysimääräisesti. Joissain hankkeissa toteutus voidaan hoitaa	Tavoite asetetaan ehdotetulla tavalla.

	ennakoitua pienemmin kustannuk- sin.)	
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007-2013 loppuun maksetut yritys- ja hanketukien toimet on järjestelmässä lopetettu ja niiden seurantatiedot on talletettu.	Tavoite on saavutettavissa	Tavoite asetetaan.
<i>Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 momentilta 30.10.64 kohdennettujen alueellisten valtuuksien EU:n rahoitusosuuden sidonta-aste 31.12.2016 on x % vastaavasta jaetusta valtuudesta.³</i>	Vuodelle 2015 ei aseteta tavoitetta.	Tavoite asetetaan vuotta 2016 koskevassa tulossopimuksessa.
<i>Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 momentilta 30.10.64 kohdennettujen alueellisten EU:n rahoitusosuuden maksujen osuus sidonnoista on vähintään x % 31.12.2016.³</i>	Vuodelle 2015 ei aseteta tavoitetta.	Tavoite asetetaan vuotta 2016 koskevassa tulossopimuksessa.
<ol style="list-style-type: none"> 1) Käsittelyaika lasketaan 1.1.2015 -31.12.2015 välillä vireille tulleista hakemuksista: rahoitus- tai maksuhakemuksen ELY-keskukseen saapumispäivämäärän ja hakemuksen rahoitus- tai maksamispäätöspäivämäärän välinen aika vuorokausina. Tavoite koskee EU:n maaseuturahaston osarahoittamia toimia. Maksuhakemusten käsittelyaikataivoite koskee myös rakennetukia. Käsittelyajan seurantaraportti ajetaan siten, että vuonna 2015 vireille tulleiden hakemusten lopullinen käsittelyaika voidaan todeta. 2) Viimeaikaisten komission tarkastusten ja asetusten mukaan kaikki valvonnat tulee olla loppuunsaatettu, ennen kuin tilatukea ja LFA:n sekä ympäristötuen loppumaksua aletaan maksaa. Jos maksatuksen tavoitteellinen aloittamisaika on joulukuun alku, se edellyttää maksatuskeräilyjen aloittamista marraskuun puolivälissä. Siihen mennessä kokotilavalvonnat täytyy toteuttaa. Lannoitusvalvonnat ja kasvipeitteisyysvalvonnat täytyy suorittaa viimeistään 15.5. jotta ympäristötuet voidaan maksaa toukokuun aikana. 3) Mukana ovat momentilta 30.10.64 rahoitettavat yritys- ja hanketuet, ei kuitenkaan toimintaraha, tekninen apu sekä muu valtakunnallisesti yhdelle ELY-keskukselle hallinnoitavaksi kohdennettu valtuus. 4) Mukana ovat momentilta 30.10.61 rahoitettavat yritys- ja hanketuet ml. laajakaistahankkeet ja toimintalinjan 4 toimintaraha, ei kuitenkaan valtakunnalliset hankkeet eikä tekninen apu. 		

5. ELY-keskuskohtaiset tulostavoitteet vuodelle 2015 maatalouden ja maaseudun kehittämisen tehtävissä

Toiminnallinen tulostavoite	ELY -keskuksen esitys tavoitteiksi ja tavoitteiden perustelut	Ohjaavan tahon kommentit
1. ELY-keskuksen määrittelemät ympäristökorvauksen toimenpiteiden hehtaaritavoitteet sitoumuksissa/ sopimuksissa (2 tärkeintä)	<p>1.ELY-keskus asettaa kaksi tärkeintä tavoitetta ja perustelee, miksi asettaa juuri nämä tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Luomu. Luomun viljelyalan lisääminen on yksi keskeisimpiä uuden ohjelmakauden tavoitteita. Hämeessä luomun osuus peltopinta-alasta on maan pienin (4,5 %). Pinta-alan nostaminen esimerkiksi 10 %:iin, vaatisi noin 200 uutta luomutilaa uudella ohjelmakaudella. Tavoitteena on, että Hämeessä on 225 luomutilaa vuonna 2015. 2. Kosteikot ja laskeutusalttaat 30 kpl. Suurin osa olisi uusia ei-tuotannollisena investointina toteutettavia kosteikkoja ja loput olemassa olevia kosteikkoja tai laskeutusaltaita, joista tehtäisiin hoitosopimukset., Vesienhoidon toimenpideohjelmaan maatalouden vesienhoidon toimenpiteiden osalta kirjattiin Hämeessä tavoitteeksi yhteensä 255 kpl (tukikelpoisia uudella ohjelmakaudella), mikä olisi 50 % yleissuunnitelmien mukaisesta kokonaismäärästä. Tällä hetkellä Hämeessä on noin 60 tukikelpoista kosteikkoa, joista osassa on päättymässä hoitosopimus. Muutamassa on juuri tehty ei-tuotannollinen investointi, jolloin seuraavaksi hae- 	Tavoitteet asetetaan.

	<p>taan hoitosopimusta. Jos tavoite jaettaisiin tasaisesti kuudelle vuodelle, vuosittain pitäisi tehdä noin 40 sopimusta. Koska uuden ohjelmakauden tukiehdot varmistuvat vasta vuonna 2015, ensi vuoden tavoite on merkitty keskimääräistä pienemmäksi.</p>	
--	--	--

LUONNONVARATALOUDEN TOIMINNALLISET TULOSTAVOITTEET VUONNA 2015

Vesistöjen ja kalakantojen käytettävyys, tila ja riskienhallinta

Vesistöissä tavoitteena on vesien käytön ja hyvän tilan tavoitteiden yhteensovittaminen sekä vesirakentamisen haittojen vähentäminen vesien käytölle ja vesiluonnolle. Kalataloudessa tavoitteena on kala- ja rapuvarojen kestävä käytön ja hoidon edistäminen. Vesistöissä ja valuma-alueilla tehtävillä toimenpiteillä edistetään rakennettujen vesistöjen monipuolista käyttöä, poistetaan kalankulun esteitä ja varaudutaan sekä ilmastonmuutokseen että tulva- ja kuivuusriskeihin.

Päivitetään ja toteutetaan alueellista toimenpideohjelmaa, joka sisältää kalatiestrategian edellyttämät toimenpiteet, muut virtavesien kunnostushankkeet ja vesienhoitosuunnitelmien edellyttämät toimenpiteet. Virtavesissä ensisijaisena tavoitteena on erittäin uhanalaisen järvitaimenen kantojen elvyttäminen. Seurataan järvitaimenen uuden alamitan ja ELY-keskuksen poikkeuspäätösten vaikutuksia sekä tehdään seurannan perusteella tarvittavat jatkopäätökset.

Huolehditaan kalakantojen monimuotoisuudesta, tuottavuudesta ja kalastusedellytysten säilyttämisestä valvomalla yleistä kalatalousetua. Ohjataan, rahoitetaan ja valvotaan kalastusalueiden toimintaa sekä niiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien uudistamista tavoitteena kestävä kalastus, monipuoliset ja tuottavat luontaiset kalakannat ja pätevään tietoon perustuva kantojen hyödyntäminen. Edistetään kalastusalueiden yhteistyötä ja vapaaehtoisuuteen perustuvaa yhdistymistä.

Käynnistetään kansallisen rapustrategian toimeenpano uudistamalla jokiravun alueellinen suoje-lusuunnitelma yhteistyössä kalastusalueiden, maakunnallisten järjestöjen ja luonnonvarakeskuk-sen kanssa.

Edistetään Hämeen vesihuollon kehittämissuunnitelmassa esitettyjen hankkeiden paikallista vas-tuunottoa ja taloudellista toteutumista asiantuntija-apua antamalla. Jatketaan valtakunnallisen viemärintiöohjelman toimeenpanoa myönnettävän tukirahoituksen avulla.

Päivitetään Vantaanjoen jokiuoman mallinnus merkittävillä tulvariskialueilla. Käynnistetään tulvariskien hallintasuunnitelman mukaisten toimenpiteiden edistäminen. Varmistetaan, että tul-variskien hallinta- ja vesienhoitosuunnitelmat on sovitettu yhteen ja että suunnitelmat tukevat kestävä kehityksen mukaisia toimia kuten biotalousinvestointeja.

Varmistetaan viranomaisvalvonnalla osana yhdenmukaista ja ammattitaitoisesti toimivaa pato-turvallisuusverkostoa Suomen vaaraa aiheuttavien patojen turvallisuus, kunnossapito ja toimi-vuus muuttuvissa vesiolioissa.

Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävä elinkeinotoiminta ja virkistyskäyttö

Kohdennetaan elinkeinokalatalouden rakennetukea kaupallisen kalastuksen, vesiviljelyn ja ka-lanjalostuksen investointeihin ja sinisen biotalouden kehittämishankkeisiin. Painopisteenä on paikallisten kala- ja raputuotteiden laadun parantaminen ja tarjonnan lisääminen.

Aktivoidaan yhteistyössä maakunnallisten järjestöjen kanssa alan yrityksiä ja toimijoita ohjelmi-en hyödyntämiseen. Tuetaan hanketta Päijänteen ympärille rakentuvan kalatalouden toiminta-ryhmän käynnistämiseksi alkavalla EMKR-ohjelmakaudella. Toteutetaan kaupallisen kalastuk-sen ja vesiviljelyn sijainninohjaussuunnitelmia vaikuttamalla kalastusalueiden käyttö- ja hoito-suunnitteluun. Tuetaan Suomen sisävesiammattikalastajien hanketta kalastuksen laatujärjestel-män vakiinnuttamiseksi ja mukana olevien kalastajien määrän lisäämiseksi.

Toteutetaan uudistettua Hämeen maakuntien vapaa-ajankalastuksen kehittämissuunnitelmaa yhteis-työssä järjestöjen ja kalastusalueiden kanssa painopisteenä kestävä kalastus ja kalavesien hoito, vahva ja vastuullinen kalastuskulttuuri ja laadukkaat kalastuspalvelut. Toteutetaan uudistettua kansallista rapustrategiaa painopisteenä reittivesien täplärapukantojen tehokas hyödyntäminen ja

ravustuskulttuurin elvyttäminen, sekä luvattomien istutusten estäminen. Vahvistetaan Hämeen maakuntien asemaa Suomen tärkeimpänä ravuntuotantoalueena. Käynnistetään rapustrategian seurantaan tukeva hanke kaupallisen ravustuksen ja jalostuksen nykytilan ja kehittämismahdollisuuksien selvittämiseksi.

Parannetaan kalastusmahdollisuuksia ja -palveluita tavoitteena säilyttää Hämeen maakunnat Suomen keskeisimpänä vapaa-ajankalastusalueena. Painopisteenä ovat kalastuksen suunnitelmallinen säätely, taajamien lähialueiden kalastuskohteet sekä nuorten ja ikäihmisten kalastuksen edistäminen.

Vesistökuunnostuksissa kompensoidaan säännöstelyistä aiheutuneita haittoja, jotta umpeenkasvaneiden, liettyneiden ja mataloituneiden vesialueiden virkistyskäyttömahdollisuudet paranisivat. Käytännön työ tehdään asiantuntijatyönä ja osallistumisena hankkeiden rahoitukseen. Tuotetaan pohjavesiselvitysten avulla uutta tietoa vedenhankinnan ja pohjavedensuojelun sekä maankäytönsuunnittelun ja elinkeinoelämän yhteensovittamiseen.

Tehokkaat ja asiakaslähtöiset toimintatavat luonnonvaratehtävissä

Varaudutaan uudistuvan kalastuslain toimeenpanoon. Varaudutaan kalataloushallinnon uudistukseen ja sopeutetaan toimintaa väheneviin voimavaroihin mm. keventämällä kalastusalueiden toiminnan ohjausta sekä kalatalousmaksujen käytön toimeenpanoprosessia. Vesistökuunnostuksissa toimitaan asiantuntijana ja edistäjänä hankkeiden vetovastuun ollessa yhteistyökumppaneille.

Jalkautetaan uudistunutta vesihuoltolakia yhteistyössä kuntien ja vesihuoltolaitosten kanssa mm. kuntien kehittämiskeskusteluissa. Tuetaan kuntia vesihuollon strategisessa kehittämisessä ja vesihuoltopalveluiden turvaamisessa sekä vesihuoltolaitoskentän kokoamisessa. Osallistutaan selvitykseen kuntien veden toimittamiskäytännöistä Forssan seudulla ja tulosten perusteella mahdollisesti käynnistettävään jatkotarkasteluun lisäveden toimittamis- ja kehittämistarpeista.

Varaudutaan säädösten muuttumiseen pohjavesien kartoituksen, luokituksen ja suojelusuunnitelmien laadinnan osalta. Laaditaan toteutussuunnitelma III-luokan pohjavesialueiden luokitus-tarkistuksesta.

Osana patoverkoston vastataan vesistöpatojen turvallisuuden kehittämis- ja asiantuntijapalvelutehtävistä patoturvallisuuden erikoistumistehtävänä. Osallistutaan patoturvallisuuden kansainväliseen yhteistyöhön ja ylläpidetään ja kehitetään Patoturvallisuusopasta sekä patoturvallisuuden Internet-sivustoa ja tietojärjestelmää. Edistetään selvitystä vedenalaisten tutkimusmenetelmien käyttömahdollisuuksista patoturvallisuusselvityksissä. Järjestetään valtakunnallinen patoturvallisuuspäivä. Kehitetään patoverkoston toimintaa ministeriön linjausten mukaisesti.

Osallistutaan selvitykseen yhteistyömahdollisuuksista säännöstelyjen kehittämisen, operatiivisen käytön ja vesistönsäännöstelyjen valvonnan osalta. Ylläpidetään alueellista vesi- ja tulvatilannekuvaan toimintamallin mukaisesti yhteistyössä Tulvakeskuksen kanssa. Osallistutaan Tulvakeskuksen ohjausryhmään ja edistetään Tulvakeskuksen palvelujen kehittämistä.

Keskitettyt tehtävät

Kalataloushallinnolle kuuluvat tehtävät Pirkanmaan ELY-keskuksen toimialueella (2 htv)

Patoturvallisuuden viranomaisvalvonta ja asiantuntijapalvelutehtävät (3,2 htv)

Vantaanjoen tulvariskien hallinta (0,5 htv)

Erikoistumistehtävät

Kansallisen rapustrategian toteutuksen seurannan johtaminen (0,3 htv)

Kalastuksenvalvojien koulutukseen, kokeisiin ja hyväksyntään liittyvien ELY-keskusten toimien koordinointi (0,1 htv)

LUONNONVARATALOUDEN TOIMINNALLISET TULOSTAVOITTEET VUONNA 2015

Tulostavoitemittarit

		Toteuma 2012	Toteuma 2013	Tavoite 2014	Toteuma 2014	Tavoite 2015
Kohteet, joihin palautettu luontaisesti lisääntyvä kalakanta	kpl	7	7	8	8	8
Uusien vapaa-ajan kalastuskohteiden määrä	kpl	4	2	5	5	5
EU:n kalastuksen valvontasuunnitelman täysimääräinen toteutuminen	%	-	-	-	-	100 %
Vesistöalueet, joissa löydetty kokonaisratkaisuja eri käyttötarkoitusten ja suojelun yhteensovittamiseen	kpl	4	7	6	5	5
Yhteistyöosapuolten rahoitusosuus tuetuissa vesistöhankeissa	%	65 %	49 %	54 %	54 %	55 %
Taloudet valmistuneiden haja-asutuksen viemäröintihankkeiden piirissä	kpl	230	570	200	90	200
Padotus- ja juoksutusselvitykset	kpl	0	0	0	0	0
Vesihuoltolaitokset, joiden varmuusluokka paranee	kpl	0	1	0	0	2

Henkilötyövuodet

Momentti	Toteuma		Arvio	Suunniteltu			
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
32.01.02 ELY-keskuksen toimintamenot	13	12	11,7	12,2	11,5	11,5	12
- kalataloustehtävät, E-vastuualue	6,0	6,0	5,5	5,2	4,5	4,5	5,0
- vesitaloustehtävät, Y-vastuualue	7,0	6,0	6,2	7,0	7,0	7,0	7,0
30.40.21 Vesivarojen käytön ja hoidon menot	6,7	6,2	5,8	4,8	3,5	3,5	3,5
- josta vakituisia	4,2	5,0	4,3	4,0	3,0	3,0	3,0
- josta hanke-henkilöstöä	2,5	1,2	1,5	0,8	0,5	0,5	0,5
30.40.22 Luonnonvaratalouden edistäminen							
30.40.31 Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0
30.40.51 Kalatalouden edistäminen							
30.40.62 edistäminen	0	0	0	0	0	0	0
- josta vakituisia	0	0	0	0	0	0	0
- josta hanke-henkilöstöä							
30.40.77 Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet	0	0	0	0	0	0	0